

PRAVILA

i

službeni propisi

I. hrv. dobrovolj. vatrogasnog sora

u

VARAŽDINU.

1884.

U vlastitoj nakladi.

PRAVILA

i

službeni propisi

I. hrv. dobrovolj. vatrogasnog sbora

u

VARAŽDINU.

1884.

U vlastitoj nakladi.

*Jedan za sve,
Svi za jednoga.*

*Bogu na slavu,
Bližnjemu na izbavu.*

Tiskarna Platzerova u Varašdinu.

PRAVILA

l. hrv. dobr.

vatrogasnog društva

u

VARAŽDINU.

U VARAŽDINU

Tiskarski zavod Platzerova sina.

1884.

§. 1.

Svrha.

Svrha dobrovoljnoga vatrogasnoga sora jest, zajedničkim uredjenim djelovanjem prigodom požara obraniti život i imetak stanovnikah ovoga grada.

§. 2.

Ustroj društva.

Varaždinsko dobrovoljno vatrogasno društvo sastoji iz:

- a) izvršujućih članová (gasiocah), koji sačinjavaju gasilačku četú ;
- b) utemeljiteljah ;
- c) podupirateljah ;
- d) začastnih članovah i
- e) članovah izvan službe.

§. 3.

Članovi.

Izvršujući član može biti svaki mužkarac ovoga grada, koji je navršio 18. godinu života, koji imade naravne i duševne sposobnosti i neporočan glas, — onaj koji stoji u službenom odnošaju, imade doprinieti dozvolu svoga službodavca.

Utemeljiteljnim i podupirajućim članom može biti svaki koj je neporočan.

Začastnim članom vatrogasnoga društva može samo onaj postati, koj stekavši si osobitih zaslugah za vatrogastvo, bude na predlog društvenoga upravljujućega odbora takovim u glavnoj skupštini izabran.

Članom izvan službe postaje imenovanjem po upravljajućem odboru onaj vatrogasac, koj je kroz 10 godina u društvu kano izvršujući član bezprikorno službovao.

U osobitih slučajevih može upravljajući odbor i prije izminuća ustanovljenoga reka iznimno imenovanje preduzeti.

§. 4.

Primanje.

O primanju za člana odlučuje upravljajući odbor (§. 11. t. c.) te nije dužan razloga, zašto pojedinca za člana primio nije, navesti.

Primljeni izvršujući član imade položiti sljedeću Zavjeru:

Ja N. N. pošto sam si dužnosti i pravah člana toga sbora podpuno svjestan, ovime javno i svečano obećajem i svoju poštenu rieč zadajem, da ću slavnomu zapovjedničtvu I. hrvatskog dobrovoljnog vatrogasnog sbora vazda svom pripravnnošću na razpolaganje biti, te vierno, kao pošten član, sve propisane dužnosti

vršiti, što pružanjem moje ruke kao znakom zavjere potvrđujem.

§. 5.

Dužnosti članova.

- a) Dužnosti svakoga vatrogasca jesu: bezplatno, točno i požrtvovno vršenje službe, bezuvjetna pokornost prama predpostavljenim, točno izpunjivanje službenih propisah, čestito ponašanje u i izvan službe.
- b) Gasilac obvezan je u svrhu nuždna usavršenja svoga kod urečenih vježbah prisustvovati, te kod branitbe prema zapovjedi ne samo svoj nego i svaki drugi odiel podupirati i svaki nesklad izbjegavati.
- c) Utemeljitelji plaćaju ili jedanput za uvijek ili na pet obroka u istoj godini u društvenu blagajnu svotu od najmanje 50 frt. ili više.
- d) Podupirajući članovi dužni su godišnji prinos od najmanje 4 for. na jedan put unapried plaćati.
- e) Začastni članovi neimadu nikakove dužnosti.

§. 6.

Prava članova.

- a) Svaki vatrogasac dobiva pravila, službovni propisnik, a nakon trogodišnjeg službovanja povelju.
- b) Svaki član ima pravo glasa u glavnoj skupštini.
- c) Utemeljitelji i podupiratelji biraju u glavnoj

skupštini izmedju sebe zajedno s gasiocima tri člana kao odbornike u upravljajući odbor, zatim izmedju svih članovah blagajnika i tajnika.

- d) Podpiratelji mogu izstupiti iz društva, kada god jim je volja, ako su za tekuću godinu platili svoj prinos. — Tko se neяви do 1. prosinca gledom svoga iztupa, smatra se članom za buduću godinu, te je dužan platiti godišnji prinos.
- e) Gasioći biraju u glavnoj skupštini zapovjednika, potrebiti broj vodnika i tri odbornika u upravljajući odbor izmedju sebe, dočim pojedini vodovi svoje podvodnike biraju.

Rojnici izabiru se u odjelnih sastancih pod predsjedničtvom jednoga člana upravljajućega odbora.

- f) Izvršujući član može u svako doba iz vatrogasnoga sbora izstupiti, prijaviv to upravljajućemu odboru 14 dana prije.
- g) Izvršujući članovi imaju pravo prema potrebi izvanrednu glavnu skupštinu zahtjevati, nu taj zahtjev mora upravljajućemu odboru pismeno podnešen i najmanje po polovici izvršujućih članova podpisan biti.

§. 7.

Izstup.

Prava i dužnosti člana prestaju smrću, dobrovoljnim izstupom (§. 6. al f.) ili određenim po upravljajućem odboru izključenjem.

Član društva može se izključiti, ako svojim dužnostim nezadovoljava, radi teška prekršaja u službi, ili ako je nepoštena čina kriv.

Članom nemože takodjer onaj ostati, kod kojega se kasnije, iza njegova uvrštenja u društvo, izpostave nesposobnosti za službu.

Ako tko triput od službe izostane bez dovoljne izprike, bit će bezuvjetno od upravnog odbora izključen.

§. 8.

Riešenje razprah.

Razpre, nastale iz društvenih odnošaja, riešava upravni odbor.

§. 9.

Zapovjednik.

Na čelu vatrogasnog sbora stoji zapovjednik, koga u glavnoj skupštini svi izvršujući članovi većinom glasova biru.

Osobita prava i dužnosti zapovjednika jesu:

- 1) Zapovjednik zapovjeda čitavim sborom, koli na požarištu, toli u svih inih zgodah, te zastupa vatrogasno društvo i sve njegove interese napram oblastim i trećim osobam.
- 2) Prima zavjeru od izvršujućih članova.
- 3) Saziva redovitu i izvanrednu glavnu skupštinu, kao i sve odborske sjednice; otvara ih, predsjedja im, odgadja ih, te ih zaključuje.
- 4) Određuje praktičke i teoretičke vježbe u svrhu usavršenja sbora.

U slučaju odsutja ili zapriečenja zapovjednikova, preuzima upravu i vodstvo njegov zamjenik sa svimi njegovimi zakonitim pravi.

§. 10.

Upravljajući odbor.

Upravljajući odbor sastoji iz sljedećih članova :

Zapovjednik, vodnici, tajnik, blagajnik, tri odbornika iz sredine utemeljitelja i podupiratelja i tri odbornika iz sredine izvršujućih članova.

Za zastupanje interesa gradske občine imade sjednicam odbora, u kojih se o nabavi, preustrojenja ili većeg popravka gasilačkih sprava i inih potreboća, na račun dotacije gradske občine vieća, po jedan zastupnik gradskoga zastupstva, po istomu izabran, prisustvovati.

Upravljajući odbor drži najmanje jedanput na mjesec redovitu sjednicu.

Za valjanost zaključka upravljajućeg odbora potrebna je većina glasova sjednici prisustvujućih odbornika.

§. 11.

Dužnosti upravljajućega odbora jesu :

- a) upravljati savjestno društvenim imetkom ;
- b) rukovoditi poslove društva ;
- c) članove primati, i izključivati (§§. 4. i 7.) izricati pohvale ;
- d) službovni propisnik za gasilačku četvu, kao i

poslovni red u obće sastaviti i prema potrebi preinačiti ;

- e) pripremiti računarsko izvješće i predloge za glavnu skupštinu. O sjednicah ima se voditi zapisnik, kojeg predsjednik, jedan od prisutnih odbornika i tajnik podpisuje.

§. 12.

I z b o r i.

Zapovjednika, potrebiti broj vodnika i tri odbornika iz sredine gasilaca, izabire samo gasilačka četa ; blagajnika pako, tajnika, liečnika, svećenika i tri odbornika iz sredine utemeljitelja i podupiratelja izabiru svi članovi.

Vježbatelja i povjerenika orudja (gasilanara) koji potonji vrši službu pisara, imenuje upravljajući odbor, stožernoga trubača pako zapovjednik.

Svaki pojedini vod bira si podvodnika i potrebiti broj rojnika.

Svi izbori imadu se svake treće, uzastopce sljedeće godine ponoviti.

Izbori obavljaju se izbornimi ceduljami, koje se osobno predati imadu ; kad su razpolovljeni glasovi, tad odlučuje zapovjednik.

§. 13.

Glavna skupština.

Godimice mjeseca siečnja drži se redovito glavna skupština, kojim mjesecom i društvena ra-

čunarska godina počima, dočim se dan utemeljenja društva slavi svečanom službom božjom prve nedelje iza blagdana sv. Florijana.

Na glavnu skupštinu spada:

- a) pregledba blagajničkoga rukovodjenja;
- b) izvješće o celom poslovanju društva minule godine;
- c) zaključak o javnoj pohvali članová, koji se vanredno odlikovahu;
- d) imenovanje začasnih članová, nu to samo izključivo na predlog upravljajućega odbora;
- e) izbor upravljajućeg odbora i častnikah (§ 12);
- f) riešavanje raznih predlogah;
- g) predlozi glede promjene pravila;
- h) razlaz vatrogasnoga društva.

Za valjanost zaključka glavne skupštine potrebna je nuz prisutne članove upravnoga odbora, i prisutnost od najmanje polovine svih izvršujućih članová.

Za zaključak o razlazu vatrogasnoga društva valja da su prisutne dvie trećine svijuh izvršujućih društvenih članová.

O promjeni pravilâ odlučuju dvie trećine prisutnih članovah; za sve ostale zaključke potrebita je samo absolutna većina glasova.

Izvanredna glavna skupština ima se sazvati po §. 6. (al. e. event. g.)

Za slučaj, da glavna skupština radi pomanjkanja članova valjan zaključak stvoriti nemože, ima se

nova glavna skupština sa istim dnevnim redom sazvati, u kojoj se tad ma i koji broj članová prisustvovao, valjani zaključci stvarati mogu.

§. 14.

Imetak.

Vatrogasno društvo imade svoju troškovnu i podpornu zakladu.

Prvija služi za pokriće društvenih potrebštinah; t. j. nabavu društvenog orudja, društvene odore, za nagradu, darove i t. d. te se popunjuje redovitimi prinesci podupirajućih članová i pripomoći gradske občine; darovi osjeguravajućih društva, inih zavodah i pojedinih osobah, zapisi i ostavnicami, izuzam, da su izrično podpornoj zakladi namjenjene.

Podporna zaklada služi za podporu pojedinih bolestnih i u službi unesrećenih vatrogasacâ kao i njihove obitelji, te se stvara prinesci utemeljiteljâ i inimi darovi, koji su toj svrhi namjenjeni.

Osim toga opredjeljuje se deset postotakah godišnjega ukupnoga prihoda podpornoj zakladi.

§. 15.

Blagajna.

Blagajna stoji pod rukovodstvom blagajnika uz nadzor upravljajućega odbora, kojemu je isti odgovoran.

§. 16.

Ustroj gasilačke čete.

Gasilačka četa sastoji jedino iz izvršujućih članova i to: penjača, štreara i čuvara; ti se razdjeljuju opet u vodove pod zapovjedi vodnika odnosno zamjenika mu, podvodnika.

Pojedini vod sastoji iz potrebitog dotično na razpolaganju stojećeg broja penjačke i štrearne momčadi, koja se opet djeli na rojeve sa jednim rojnikom.

Roj imade brojiti najmanje 4, a najviše 8 momakah.

Posebni odjel čuvarâ stojeći pod zapovjedićtvom podvodnika, sastoji iz takovih članova pjenjačke i štrealjne momčadi, koji nakon duljega službovanja kod dotičnih im odjelâ, postadoše za službu nesposobni, te na vlastitu želju, k tomu odjelu prestupili jesu.

Osim toga sastavlja se između čuvarâ vidarski roj, na čelu kojeg stoji društveni liečnik u časti vodnika, te koj imade pod sobom vidarskog pomoćnika sa časti podvodnika.

§. 17.

Odielo vatrogasnog sbara.

Gasilački sbor ima svoju odoru, a to ponajprije s toga, da se tako duh jedinstva postigne, zatim, da se na požarištu gasioci i zapovjednici prepoznati

uzmognu, a napokon sbog obrane u možebitnih pogibeljih.

Vrst odore, koja se po mogućnosti iz društvene imovine nabavlja, označuje поближе službovni propisnik.

§. 18.

Gasilački strojevi.

Svi gasilački strojevi, što jih je društvo vatrogasno dobilo i kojih će dobiti od gradske občine uz našastar, ostaju vlastnićtvom občine; te je povjerenik orudja (gasilanar) dužan brinuti se, da budu u službovnoj uporavi uzdržani.

§. 19.

Nagrade, odlikovanja i kazne.

Osobiti napori i djelatnosti gasilacah priznavaju se posebnimi nagradami, odlikovanji i počastnimi poveljami.

Kao kazan određuje se ukor, te izključenje iz vatrogasnog sbara.

§. 20.

Razlaz društva.

Razlaz društva zaključuje glavna skupština, koja ovaj zaključak gradskoj oblasti prijaviti imade.

U toj glavnoj skupštini odlučuje se također o imetku društvenom, koji će se, ako se o tom

nikakov zaključak nestvori, upotriebiti za podporu unesrećenih i osiromašenih vatrogasacâ, njihovih udovica i diece.

Geslo je vatrogasnomu sboru:

„Boga slavi,
Bližnjega izbavi!“

U Varaždinu mjeseca studena 1882.

Vjek. pl. Luterotti, v. r.
tajnik.

Lad. pl. Kiss, v. r.
odbornik.

L. Heylmann, v. r.
odbornik.

Antun pl. Tomay, v. r.
odbornik.

Vladoj Schnapp, v. r.
zapovjednik,

Mirko Kolarić, v. r.
odbornik.

Gjuro Sorlini, v. r.
odbornik.

Felix Udl, v. r.
odbornik.

Broj 8957.

Nazočna se pravila ovime potvrđuju.

Kralj. hrvat. slavon. dalm. zemaljska vlada odjel za unutarnje poslove.

U Zagrebu, 14. svibnja 1884.

(L. S.).

Grof **Khuen-Hedervary**, v. r.

PRAVILA

podporne zaklade

I. HRVAT. DOBROVOLJ. VATROGASNOG DRUŽTVA

u

VARAŽDINU.

Podporna zaklada.

Društvo vodjeno uvjerenjem, da vatrogasac bude svomu zvanju zadovoljavati uzmogao većim veseljem i snažnijom silom, kad se i njemu, koj je bližnjega vazda pripravan braniti, u bolesti i potrebi priskoći u pomoć te, se on kao i obitelj mu nalazi u takovih slučajevih, bar protiv najprećoj nevolji osiguranim, ustrojilo je u tu svrhu posebnu zakladu za vatrogasce, koji su pomoći potrebni.

Članak I.

Zaklada podupirajuća popunjuje se:

- a) redovitim prinosom blagajne vatrogasne sa 10 postotakâ njezina ukupna godišnja primitka, izključivo onih iznosâ, koji su toj zakladi naročito namjenjeni;
- b) izvanrednim prinosi, koji se toj zakladi opredjeljuju po glavnoj skupštini prigodom godišnjega izvješća računâ, kad se suvišak izpostavi i kad to odbor predloži;
- c) godišnjimi prinosi članovâ, koji nisu activni;
- d) prinosi utemeljiteljâ;

- e) darovi i osobitimi odredbami u tu svrhu;
- f) imovinom dosadanje podporne zaklade te s tom zakladom spojene zaklade za podupiranje u slučajju smrti.

Članak II.

Svrha zaklade podupirajuće jest:

- a) vatrogasca u bolesti podupirati;
- b) doprinositi za slučaj smrti namirenju pogrebnih troškova;
- c) osobite podpore pružati onim, koji u izvršivanju službe oboliše, tjelesne mane zadobiše ili kad usljed toga nastupi smrt.

Članak III.

Izvršujući članovi vatrogastva nisu obvezani nikoje prinose podavati zakladi toj podupirajućoj.

Članovi izstupivši iz službe, koji bijahu kroz 10 godinâ izvršujući članovi vatrogastva, mogu steći pravo na podporu za slučaj smrti glasom članka II. pod b), ako plate godišnji prinos od 1 for. u četvrt-godišnjih obrocih unapred. Tko ostane jednu godinu u zaostatku, taj gubi svaki zahtjev.

Članovi koji budu iz vatrogasnoga društva izključeni kao i oni, koji izstupe iz istoga prije navršena 10-godišnja službovanja, neimaju nikakova

prava na podporu, te ni nemogu biti plaćajućimi članovi.

Protiv tomu dozvoljuje iznimke jedino odbor u osobitih i obzira vrijednih slučajjevih.

Članak IV.

Na podpore, navedene u članku II. a) i b) imadu samo pravo aktivni članovi iza dovršena jednogodišnja službovanja.

Članovi, koji su preko četiri nedelje danâ na dopustu, neimaju za vrieme dopusta nikoje pravo na podporu za bolestnike; isto tako i članovi, koji oboliše usljed razuzdana života.

Članak V.

Oboljeli vatrogasac želeći zadobiti pripomoć za bolestnike, imade si od liečnika, koji ga vida, pribaviti svjedočbu bolesti te istu supodpisati dati po zapovjedniku voda; podastriev tu svjedočbu, imade se po tomu prijava blagajniku učiniti.

Podpora za bolest doznačuje se od dana izdanja svjedočbe i to samo kod bolestih, koje preko tjedna traju, predbežno sa 50 novč. na dan, i to tečajem 6 tjednâ (koncem svakoga tjedna), koje vrieme se po odboru i po razmierju postojeće zaklade za svaki slučaj posebice produljiti može, doćim po izminuću toga roka podpora prestaje.

Svjedočba bolesti imade se svakoga tjedna ponoviti te blagajniku uručiti. Dotični vatrogasac dužan je, svoje oporavljenje blagajniku prijaviti te se i tada obustavlja podpora bolestnička.

Bude li koj vatrogasac bolestnim se pretvarao ili tražio, pribaviti si podporu za bolestne, nepravilnim načinom, jednom rieči društvu kakogodj štetu nanieti nastojao, to mu predstoji izključenje iz vatrogasnog sbara.

Članak VI.

Premine li aktivni ili neaktivni član (član izvan službe) vatrogastva, to sprovadja društvo pokojnoga druga u svečanom odielu na počivalište, zaostali pako iza njega dobivaju prinos pogrebnih troškovâ, koj se ravna po razmierju postojeće zaklade te koj neima iznositi svotu izpod 30 for. — Neima li pokojnik svojih bližnjih, tad mu društvo izkazuje posljednju počast te pribavlja pogreb.

Pokojne začasne članove ili takove osobe, koje ostaviše društvu zapis od najmanje 100 for., sprovadja takodjer društvo u svečanom odielu do groba.

Kod pogreba utemeljitelja ili podupirajućega člana imadu biti šestorica vatrogasacâ kraj liesa kao sviećonoše.

Članak VII.

Za slučaj unesrećenja koga vatrogasca u izvršivanju službe ili dokazane nastale bolesti, dozvoljuje se takovomu, bez obzira na dulje ili kraće službovanje, za vrieme od 6 nedeljâ dana dnevna pripomoć od 70 novč.

Po izminuću toga (predbježno ustanovljena) vremena prestaje ta pripomoć.

Prijavu ob zbivšoj se nezgodi imade blagajniku učiniti onaj drug, koj bijaše prisutan i u časti najvišji.

Kod težkih ozledâ ili podulje nemoći te prema tomu prouzročene uztrajne nesposobnosti stećenja može odbor, uvaživ postojeće okolnosti te po razmjeru razpoloživih sredstvâ, dotičnomu drugu na njegovu zamolbu izim ustanovljene bolestničke i još posebnu podporu dozvoliti, ili pako dopustiti mu daljnje uživanje bolestničkoga beriva.

Nastupi li povodom zbivše se nezgode smrt, to se imade ustanovljeni propis u članku VI. uporabiti.

Osim toga imade se bližnjim, koji su smrću njihova odhranitelja lišeni pomoći, izplatiti svota šestnedeljne podpore (po stavci 1. toga članka).

Dopuštaju li sredstva, to se može usljed zamolbe bližnjih dozvoliti još i daljna podpora istim.

Članak VIII.

Upravu podporne zaklade vodi vatrogasni odbor isto onako, kao što i kod ine društvene imovine.

Sakupljene glavnične svote imaju se sjegurno i koristonosno uložiti.

Prigodom godišnje glavne skupštine polaže blagajnik posebni račun ob rukovodjenju podporne zaklade tečajem minule godine, koj se tad izpituje po revizionalnom odboru.

Članak IX.

U slučaju razlaza dobrovoljnoga vatrogasnoga društva, razpolaze posljednja u tu syrhu sazvana glavna skupština s imovinom podporne zaklade; nebude li pako pravovaljani zaključak moguć, ili nedodje li u obće do glavne skupštine, to se neka imovina upotriebi za podupiranje ubogih ili unesrećenih vatrogasacâ, odnosno oviih udovicâ ili djece.

Članak X.

Pogledom na izvanredne blagodati, proiztićuće članovom dobrovoljnoga vatrogasnoga društva iz tih ustanovâ, naglašuje ovdje se još osobito točno vršenje

pravilâ društvenih kao jedini zahtjev, dočim je odbor dužan strogo paziti na izvedenje §. 7. stavke 2.

U Varaždinu mjeseca studena 1882.

Vjek. pl. Luterotti , v. r. tajnik.	Vladoj Schnapp , v. r. zapovjednik.
Lad. pl. Kiss , v. r. odbornik.	Mirko Kolarić , v. r. odbornik.
L. Heylmann , v. r. odbornik.	Gjuro Sorlini , v. r. odbornik.
Antun pl. Tomay , v. r. odbornik.	Felix Udl , v. r. odbornik.

Broj 8957.

Nazočna se pravila ovime potvrđuju.

Kralj. hrvat. slavon. dalm. zemaljska vlada odjel za unutarnje poslove.

U Zagrebu, 14. svibnja 1884.

Grof **Khuen-Hedervary**, v. r.

SLUŽBOVNIK

I. hrvat. dobrovolj.

vatrogasnog shora

u

VARAŽDINU.

Službovnik.

§. 1.

Svrha.

Ovim službovnikom ustanovljuju se stalni propisi nutarnje uredbe vatrogasnoga sбора, dužnosti pojedinih članová, kao što se i obćenito njim uredjuje služba kod gašenja.

§. 2.

O primanju članová.

Tko želi biti primljen u dobrovoljni vatrogasni sbor, imade se predstaviti jednomu od vodnikâ, koj će ga dati po društvenom liečniku pregledati, te bude li zdravim i sposobnim za vatrogasnu službu pronadjen, prijaviti ga imati upravnomu odboru. Neće li potonji protiv primitku nikoji prigovor podići, to će biti prijavljeni jednomu podvodniku za uvježbanje predan.

Za pravoga člana bude tekak pojedinac primljen, dok nebude podpuno uvježban.

Svaki na novo primljeni član dodjeljuje se u pravilu memčadi štrcarâ; iznimno može samo tada odmah uvršten biti medju penjače, ako dokaže osobitu vrstnoću.

U odjel čuvarâ neprima se pravilno nikoji novi član, (van iz osobitih razlogih,) taj se odjel popunjuje po §. 16. pravilâh iz vatrogasacâ, koji su već više godinâ služili.

§. 3.

Služba.

Vatrogasac je u službi:

- a) kod požara,
- b) kod vježbâ,
- c) kod straže i priprave,
- d) kod prijave (Rapport) i skupštinah,
- e) u svih slučajih, gdje se vatrogastvo kao takovo ima pojaviti.

§. 4.

Ustroj.

Razredjivanje sbara u satnije vodove i rojeve odredjuje zapovjedništvo. Kod dodieljenja momčadi pojedinim odielom imade se svaki mogući obzir na izjavu njihovih željâ uzeti, te će prema tomu zapovjednik uvažiti imati njihov stan kao što i njihovo zanimanje.

Pojedinomu odielu označuje vršenje službe njegov naslov, nu u silnoj potrebi može se svakomu momku ma ikoja služba dodieliti. Redovito pako nadleži: penjaćem posao na i u sgradah te upravljanje sa cievi i štronicom; štrearom polaganje cievina, podvorba štrcaljke i pribava vode.

Čuvari imadu uzdržati red na požarištu i ograničiti isto te položene cievine kao i predane im izbavljene predmete čuvati.

§ 5.

Zapovjedništvo.

Glavno zapovjedništvo u vatrogasnom sboru imade:

- 1) Zapovjednik, u čijoj odsutnosti prelazi zapovjedništvo,
- 2) na vodnike,
- 3) na vježbatelja, (ako ga ima)
- 4) na podvodnike, (izuzamši podvonika čuvarâ.)

Vodnici i podvodnici razredjeni su medju sobom po dobi njihovoga službovanja.

Zapovjednik imade u službi neograničenu moć, odredjuje vatrogasce na vježbu, na službu pripravnosti, na noćne straže i na prijave, uvrstuje ih u odiele, bdije nad službovanjem pojedinih vodovâ, te saziva od vremena do vremena, napose pako poslije svakoga većega požara, skupštinu častnikâ u svrhu da se opaženim manam u budućnosti doskoči, te da se govor povede ob iskušenom jur upotriebljenju spravâ i t. d.

Vodnici zapovjedaju svojim vodovi. Dužni su pako držati vježbe, odredjivati momčad na kazalištnu stražu ili potrebitu pripravu, te odgovaraju za sprave, odore i oružja, koja su povjerena njim odnosno njihovim vodovom.

Pravom zadaćom vježbatelja imade biti podpuna izvježba častnikâ, u svrhu tu, da isti tad budu uz-mogli potrebitu vrstnoću razvijati kod vježbâ sa dodieljenom im momčadi.

Na požarištu kao što i kod vježba vodi on nadzor o svih spravâ, njihovom uporavljanju i rukovodjenju, nadalje imade učinjene po vodnicih odred-be nadgledati.

Pobočnici stoje uz zapovjednika te im je jedina dužnost, naloge njegove do znanja staviti pojedinim odielom.

Stavljeni po pobočniku tako nalog imade se bezuvjetno izvršiti, dočim je ipak pobočnik za točnost dojavljena naloga odgovoran.

Podvodnici i rojnici zapovjedaju svojim rojevi. Prvim nadleži uvježba momčadi, obojim pako nadgled radnje, dotičnih odielâ na požarištu.

§ 6.

Iz p i t.

Svaka na novo izabrana šarža imade se uz 4 tjedna nakon izbora podvrći izpitu pred upravljajućim odborom. Odbor ovlašten je nesposobna častnika (šaržu) sa službe dići, te njegovo mjesto privremeno zamjeniti inim kojim drugim vrstnim vatrogascem.

§. 7.

Odora i oprema.

a) U obće.

Službenu odoru pribavlja vatrogasni sbor. Lieti sastoji ova iz platnenih hlačah i sive suknene haljinice (bluze) sa crvenimi našivi (paroli) i društvenimi znakovi na ovratniku, zimi iz suknjenih hlačah, suknjene haljinice i isto takve kabanice.

Oprema sastoji kod penjačah iz kacige od žute mjedi, pojasa sa karabinom i sjekire, klipka, užeta, spužvom za dim, zviždala i event. iz svjetiljke i oćnicama proti dimu.

Kod štrcarâ iz erno kožnate kacige sa mjednim sljemencem, pojasa (šarže nose zviždalo i sjekiricu), kod čuvarâ iz kacige kao kod štrcarâ, crvene naramnice sa bjelim trakom, pojasa, užeta za ograničenje i event. iz svjetiljke.

Odora i oprema imade se staviti iza svake porabe na opredieljeno mjesto u skladište.

Iste stvari mogu se kod kuće čuvati, jedino iznimnom dozvolom zapovjednika.

Izmjenjivanje ili upotrebljivanje odore drugoga vatrogasca strogo je zabranjeno, isto tako nošenje odore izvan službe.

Svaki vatrogasac odgovoran je za čistoću odore i opreme, te da mu ista odgovara službi.

K skupštinam, sjednicam i t. d. može vatrogasac u službenom ili vlastitom odielu pristupiti, dočim će se za ostala službovanja svagda i napose odora i oprema opredjeliti.

b) Napose opredjeljuje se glede odore i opreme pojedinih častnikâ sliedeće:

Zapovjednik: svjetlu kacigu iz bjele mjedi sa pozlaćenim sljemencem, isto tako ljuskatim podbradkom i crvenom kitom, na lievom ramenu zlato crveni dragun, doglasnu bučku na istoj užici, na kapi tri zlatna tračaca.

Vodnici: kacigu iz bjele mjedi sa pozlaćenim ljuskatim podbradnikom i crvenom kitom, na lievom ramenu zlatocrveni dragun, doglasnu bučku na crvenoj užici, na kapi dva zlatna tračaca.

Zapovjednik i vodnici nose kratak mać na pokoštenom remenju.

Vježbatelj: Kacigu iz žute mjedi sa crvenom kitom pokošteni pas sa sjekiricom, na lievom ramenu zlato crveni dragun na kapi jedan zlatni traćac.

Poboćnici: (blagajnik i tajnik) crno kožnatu kacigu sa širokim mjednim sljemencem, popriečnicom i ljuskatim podbradnikom, pokošteni pas sa kosorom na desnom ramenu zlato crveni dragun; na kapi jedan zlatni traćac.

Liećnik: crno kožnatu kacigu sa širokim mjednim sljemencem i ljuskatim podbradnikom, na

lievom ramenu zlato crveni dragun i bielu naramnicu sa crvenim križem, pokošteni pas sa kosorom, kapu kao vodnici.

Podvodnici: kacigu dotičnoga odiela ali ljuskatim podbradnikom, pas sa bradvom — (kod vidara sprema sa omoti), na lievom ramenu sreberno crveni dragun, zviždalo na crvenoj užici, na kapi tri žuta svilena tračaca.

Rojnici: opremu dotičnoga odiela, ali podbradnik sa lavskimi glavami (penjači oćnice proti dimu i svjetilku — štrcari i uže), zviždalo na crvenoj užici, na lievom ramenu žuto crveni dragun, na kapi dva svilena tračaca.

Štopski trubljari: crno-kožnatu kacigu sa širokim mjednim sljemencem, podbradnik sa lavskimi glavami i stojeću crvenu kitu, pokošteni pas sa kosorom, na desnom ramenu sreberno crveni dragun, trublju na crvenoj užici, kapu kao podvodnici.

Trubljari: kacigu i opremu dotičnoga odjela, trublju na crvenoj užici, na kapi jedan žuto svileni traćac.

Penjači imadu crveno žuti dragun, a na kapi jedan žuto svileni traćac.

Štrcari i ćuvvari imadu crveni dragun.

c) Službovni znakovi.

Kao znak poduljeg službovanja ovlašten je, svaki izvršujući ćlan sbora (od podvodnika niže) na lievom rukavu nositi prišivenu oznaku i to:

- za tri službene godine 1 crveni trak,
- „ šest službenih godinah 2 crvena traka,
- „ devet službenih godinah 3 crvena traka,
- „ dvanaest službenih godinah 1 sreberni trak,
- „ petnaest službenih godinah 2 sreberna traka,
- „ osamnaest službenih godinah 3 sreberna traka,
- „ dvadeset službenih godinah 1 zlatni trak,
- „ dvadeset i pet službenih godinah 2 zlatna traka,
- „ trideset službenih godinah 3 zlatna traka.

Sve oznake imaju biti po propisu naredjene i nesmiju se nikako uriesiti.

§. 8.

Ponašanje u službi.

Glavna je dužnost pojedinog vatrogasca :

Bezuvjetna pokornost prema predpostavljenim, točnost u službi, trieznost, hrabrenost odvažnost, odriešitost, čednost i snosnost; osim toga uljudnost i predusretnost u svakom doticaju sa pučanstvom.

Vatrogasac nesmije bez dozvole ili zapovjedi predpostavljenih, opredieljeno mu mjesto ostaviti.

Svaka promjena, tako stana, kao i boravišta imaju se neposredno predpostavljenomu prijaviti.

U svakom, službe tiućem se slućaju, imaju se vatrogasci na najbližjeg predpostavljenog obratiti.

Pušenje kao i uživanje okriepljujućih stvari dozvoljeno je u službi samo usljed naročite dozvole zapovjednika i to u obsegu iste.

§. 9.

Dopust.

Ako je vatrogasac usljed svoga zvanja, bolesti ili odputovanja kratkodobno zapriećen službu vršiti, imaju o tom uz navod razlogah neposredno predpostavljenoga obavjestiti; u slućaju duljega izostataka imaju kod zapovjedništva dopust zatražiti.

U slućajevih, osobitoga obzira vriednih, može mu se takov i na šest mjesecih podieliti.

Dopust preko toga vremena može samo upravni odbor dozvoliti.

Podieljeni dopust može se u svako doba opozvati ili uzkratiti.

§. 10.

Kazna službenih prekršajah.

Prekršaji službovnikh propisâ kazne se u obće ukorom vodnika, zapovjednika ili upravnoga odbora ili pako po mjerilu istog i izkljućenjem iz sбора.

Ako vatrogasac neopravdano od službe izostane ili na istu zakasni, imaju ga zapovjednik odmah na odgovornost pozvati, koji će takodjer opetovano zakašnjenje ili izostatak odboru prijaviti imati.

Nastavljeno zanemarenje službe, težki prekršaji, opornost proti predpostavljenim, kazni se u pravilu bezodvlaćnim izkljućenjem iz sбора.

Propisi kod požara.

§. 11.

Uzbud (Alarm).

U pravilu uzbudjuje se znakovi zvonovâ sa tornja, požarnim brzojavom i trubljami.

Bude li požar po brzojavu ili inim kojim načinom u centrali brzojavnoj dojavljen, to će biti munjevnimi zvonili uzbudjeni: zapovjednik, vodnici i trubljari, koji posljedni će imati odgovarajućimi znakovi trublje obavjestiti o tomu momčad.

Svi vatrogasci, koji doznadu uzbudjenje, te nisu na dopustu, ili pako nisu važnimi dužnostmi svoga zvanja zapriečeni, imadu bezodvlačno krenuti u svoje depote, naoružati se, te tako pod prietnjom stroge kazni očekivati dalnje naloge.

Čuvari odilaze odmah na mjesto požara.

§. 12.

Odlaz na požarište.

Obzirom na kotar gradski, u kojem se požar pojavi, kao što i obzirom na veličinu dojavljenog požara, imadu krenuti vodovi, o čemu se potonje ustanovljuje izdanim naputkom.

Put do požarišta imade se većom hitrinom prevaliti, nu ipak bez prebrzanja.

Kod uglevâ i preko priekopâ valja oprezno voziti, te svagda prigodom tom dati trubljom ili bučkom znak „Na stran“ — nu ipak ima se i kloniti nepotrebno trubanje.

Razne gasilačke sprave imadu uzdržati razdaljinu od 30 koraka.

U noći neka su svjetiljke ili baklje na spravah upaljene.

Oni koji pješke na požarište polaze, netrebaju brzijim van običnim gombalačkim korakom stupati.

§. 13.

Vladanje na požarištu.

U primjernoj daljini od požarišta, gdje imade dovoljna prostora za namještenje gasilačkih spravâ, postoji se, častnik nadošavši gasilačkim strojem, imade razviditi položaj te iza toga odrediti smještenje spravâ, dok neima jošte prisutna višjega častnika kojemu se potonjemu ima vazda prijava učiniti o dolazku i broju momčadi.

Nadošavša momčad sa spravami nesmije iste bez naloga ostaviti.

Vatrogasci stigavši pješke na požarište, imadu javiv se svomu predpostavljenomu, stupiti u svoje odiele, te izvršivati radnje po zapovjedniku njihovom im opredieljene.

Čuvari imadu ograničiti požarište, te čuvati položene cievine kao i izbavljene predmete.

Zapovjedi neovlaštenih imadu se uljudno ali odlučno odbiti.

Onaj koji je svoj posao obavio, imade se u svoj roj vratiti, te dalnje zapovjedi izčekivati.

Svaka zapovjed ostaje tako dugo u krieposti, dok ju druga nezamjeni.

Vikanje i bučenje je strogo zabranjeno.

U pogibelji se nalazeći imetak kao i gasilачke i izbavne sprave imadu se čim više štediti.

Pokućvo se iznosi jedino iz onoga diela zgrade, koji je pogibelji izvržen, i to tako dugo, dok je pristup bez opasnosti moguć.

Prijevremeno iznašanje mora se ma i silom preprećiti. Izbavljeni predmeti imadu se na opredjeljeno mjesto spremi i tamo čuvati.

Mjesto zapovjedništva imade se danju crvenim barjakom a noćju sa crvenom svjetiljkom oznaćiti.

Razumljivo je, da se ovdje nemogu potonji propisi o taktičnom postupanju staviti, pošto je to stvar nauke i izkustva, pa se toga radi preporuča ćastnikom revno ćitanje strukovnjaćkih dielâ i marljivo polazenje ćastnićke škole.

§. 14.

Odlaz sa požarišta.

Na znak ili zapovjed „Spremi — Na skup“, imadu se štrealjke i cievine izprazniti, po mogućnosti

ćistiti, sastaviti, i kao i sva druga gasila pospremiti, a svaki rojnik imade paziti na to, da se od spravâ i orudjâ, koja su, njemu povjerena ništa ne zaboravi ili neizgubi.

Ako je od potrebe, odredit će zapovjednik ili njegov zamjenik onu momćad, koja će imati ostati sa potrebitimi spravami kao straža na požarištu.

Ostali gasioci imadu stupiti u red te budu pojedinim spravam dodieljeni.

Sa požarišta u gradu povraća se korakom, doćim se iz izvangradskoga podrućja vozi do kuće lahkim kasom.

Nakon dolazka u skladište, dužni su ćastnici s mjesta ućiniti prijavu zapovjedniku gledom izostatka ili zakašnjenja pojedinih vatrogasacâ te i zbivših se inih dogodjajâ, kao: nastale štete na odjeći ili opremi te dopadših tjelesnih ozledâ; prema tomu imat će se i zahtjev naknade odmah uvaćiti.

U skladištu kao što i na putu od i k požarištu, kao i na samom mjestu vatre vrši zapovjedništvo najvišji ćastnik.

§. 15.

Priprave u osobitih slućajevih i noćne straže.

Vodnici su zapovjednici pripravah.

Vatrogasci razredjuju se u odiele, te kad je od potrebe vrše redomice koli slućbu pripravnosti toli i noćnu stražu.

Onaj, koj je zapriečen bilo službu pripravnosti, bilo noćnu stražu sam vršiti, dužan je svakako pravodobno zamjenika naći, za koga i svu odgovornost na sebe preuzima.

Zapovjednici službe pripravnosti i straže imadu svekolike službovne događaje, naročito možebitno zakašnjenje ili izostatak vatrogasacah, ubilježiti u službenoj knjizi.

§. 16.

Kazališna straža.

Vodnici odredjuju momčad na kazališnu stražu. Ta straža sastoji redovito iz 3 penjača i 5 štrcarā.

O službi kazališne straže sastavljen je poseban nupatak, koga svatko znati mora.

Za slučaj požara u gradu nesmije se kazališna straža udaljiti sve dotle, dok nebude predstava svršena, te može tek na požarište krenuti iza svršetka predstave.

Zapovjednik straže imade u službovnoj knjizi možebitne događaje zabilježiti.

§. 17.

Vježbe.

Najglavnija zadaća zapovjednika je, da čestim vježbami vatrogase u njihovih dužnostih naobrazi. On ili nadzira vježbu sam ili odredi k tomu vodnike, vježbatelja ili podvodnike.

Vježbe dijele se na vježbe častničke, pjenjačke, štrcarske, vodovne, trubljačke i skupne.

Novo prijavljeni članovi naobrazuju se kroz 4 tjedna u kretanju i u rukovodstvu sa strojevi.

Osobito točno znanje vježbovnika i sposobnost za povik (Commando) iziskuje se od svake časti.

U tu svrhu drže se najmanje svakoga 4. tjedna medjusobne vježbe pod vodstvom vježbatelja.

Svaki zapovjednik vježbe imade takovu u službovnu knjigu unesti naročitim navodom, koja je momčad, koj roj ili vod na istu sazvan bio, tko nije, a tko kasno došao i što se je nedostatnim pokazalo.

§. 18.

Prijava.

Kadgod je od potrebe, pozivlje zapovjednik cijeli sbor ili pojedine odjele k prijavi, da članovom službene odredbe ili objave priobći, te da se podjedno o stanju vatrogasnih spravah odore, i opreme pojedinih članova uvjeri.

Isto tako mogu se i pojedini članovi k prijavi pozvati, u svrhu podieljenja ukora, ili priobćenja službenih objavā.

K svakoj prijavi pristupa se u potpunosti službenoj odori i opremi.

§. 19.

Propisi za liečnika.

Društveni liečnik dužan je svakoga na novo prijavljenoga gledom njegove sposobnosti za službu i zdravlja savjestno pregledati, te o tom pismenu prijavu zapovjedništvu podneti.

Njegovom je zadaćom, pružiti prvu pomoć ranjenim ili ozledjenim, kao i u drugih slučajevih pogibelji na požarištu i kod vježbâ, te oboljelim izdati svjedočbu o bolesti.

Kod uzbune „na vatru“ obvezan je liečnik, po mogućnosti što brže na požarište krenuti, ili pako u skladište, odkuda mu se valja tad s jednim od odielâ povesti na mjesto požara.

Bude li liečnik zapriečen, to će imati pobrinuti se pod vlastitom odgovornosti za zamjenika mu.

Ako li bude za vršenje lječničke službe, izim dodieljenih mu vidarâ, potrebna još koja pomoćna momčad, to će takova biti pridieljena liečniku sa strane zapovjednikove i to iz broja članova.

§. 20.

Propisi za gasilanara.

Gasilanar imade čast rojnika, njemu nadleži uzdržavanje vaskolikih gasnih spravah, odore i opreme momčadi, nadzor na vatrobranski brzojav

i na pojedine pruge istog, te je osobno odgovoran, da se prednavedeno sve, vazda nalazi u najboljem uporabivom stanju.

Za čišćenje gasnih spravâ i cievinâ mogu se uz polaganje računa svaki put 2 težaka upotriebiti.

Svake godine prije glayne skupštine imade gasilanar sastaviti našastar te ga predložiti odboru.

Svaki dan u 8 satih u jutro imade gasilanar zapovjedniku i službujućemu vodniku možebitne prijave učiniti, od njih primiti naputke i službene naloge dotičnikom dostavljati.

Gasilanar stanuje u centralnom skladištu te nesmije po pravilu stan taj ostaviti, nu dozvoljava mu se po jedan praznik u svakom tjednu, kojega će upravljajući odbor od vremena do vremena opredieliti.

U odsutnosti višije šarže imade gasilanar u skladištu kod službenih dogodjajah potrebito odrediti, a ovoj se odredbi imade momčad bez prigovora podvrći.

Svaku nemarnost u skladištu protiv službenim propisim od strani pojedinih članovah, imade gasilanar bezobzirno dotičnomu zapovjedništvu neodvlačno prijaviti.

Sve ostalo tićući se namještenja, odpovjedi, nagrade i pritužbah, uredjuje upravljajući odbor.

§. 21.

Glasba.

Članovi ovdješnje gradske glasbe broje se za vrieme njihovog službovanja medju članove izvan službe tog sбора, isto tako i glasbari koji nakon deset godišnjeg službovanja iz glasbe izstupe, te imaju pravo pristupiti podpornoj zakladi tog sбора po član. 3. al. 2.

U Varaždinu mjeseca studena 1882.

Upravljaјуći odbor.

Promjena pravila:

§. 9.

Predsjednik (Nadzapovjednik)

Na čelu vatrogasnog društva stoji predsjednik, koji zastupa društvo pred oblastima i trećim osobama; saziva skupštine i sjednice upravnog odbora kojima i predsjedja, te njihove zaključke izvršuje, odnosno izvršenje određuje. On bdiје nad radom blagajnika i tajnika, kao i čitavom imovinom i upravom društva, te doznaučuje na isplatu društvene račune. On odlučuje svojim glasom, kada se pri stvaranju zaključaka glavne skupštine ili sjednice upravnog odbora ili kod izbora glasovi jednako podijele.

Zapriječenog ili odsutnog predsjednika zamjenjuje u svim pravima i dužnostima:

Zapovjednik.

Na čelu vatrogasne čete (izvršujućih članova) stoji zapovjednik. On zapovjeda vatrogasnom četom kako na požarištu, tako i u svim drugim zgodama, kada vatrogasna četa nastupa. Zapovjednik određuje i nadzire praktične i teoretske vježbe i obuku izvršujućih članova čini raspored vatrogasne službe i određuje službu pojedinih časnika i vodova.

Predlaže upravnom odboru na izbor nove članove, kao i isključenje starih.

Stavlja predloge o nabavi društvenih potreština i odgovara u prvom redu za vatrogasne štrcaljke, kao i za cijelo vatrogasno spremište i inventar. On je u opće odgovoran za tehničku izobrazbu i spremu vatrogasne čete, kao i uporabivost i intaknost vatrogasnih strojeva i cjelokupnog gasilačkog orudja.

§. 12.

Izbori:

Društvenog predsjednika, zapovjednika, potrebiti broj vodnika, blagajnika, tajnika, liječnika, svećenika i barjaktara, kao i 3 odbornika iz sredine gasilačke čete, izabire samo gasilačka četa.

3 odbornika iz sredine utemeljiteljnih i podupirućih članova biraju svi članovi t. j. izvršujući, zajedno sa utemeljiteljnim i podupirućim.

Vježbatelja, povjerenika spremišta, kao i gasilanara, koji potonji vrši službu pazikuće „Vatrogasnog doma“, izabire između predloženih po zapovjedniku zbora upravni odbor, a stožernog trubača imenuje zapovjednik.

Svaki pojedini vod bira si podvodnika i potrebiti broj rojnika.

Svi izbori imaju se svake 3. (treće) uzastopce slijedeće godine obnoviti, nu po upravnom odboru izabrani ili po zapovjedniku imenovani, mogu se i unutar periode od 3 godine

izmjeniti, ako izabrani ili imenovani ne udovoljava svojim dužnostima ili bilo s kojih razloga ne vrši savjesno službu. S istog razloga može upravni odbor i prije izminuća mandata i po skupštini izabranoga izmjeniti, nu to samo do sljedeće prve redovite ili izvanredne skupštine, na kojoj se ponovni izbor obavlja i to za vrijeme dok i ostalim funkcionarima traje mandat.

Gasilarar gubi u takovom slučaju sva svoja beriva koja mu upravni odbor od slučaja do slučaja na predlog zapovjednika dopituje, te je dužan u takovom slučaju bezodvlačno ili najkasnije za 14 dana napustiti službu i iz vatrogasnog doma iseliti.

Izbori obavljaju se „per acclamationem“ ili izbornim ceduljama, koje svaki član osobno u žaru predati imade.

Broj 49534—1922.

Odobrava se prednja promjena §§. 9. i 12. pravila odobrenih riješenjem od 14. maja 1884. broj 8957.

POKRAJINSKA UPRAVA

za Hrvatsku i Slavoniju

ODJELJENJE ZA UNUTARNJE POSLOVE

U Zagrebu, dne 11. oktobra 1922.

šef odelenja:

Cavalieri v. r.